BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj 65 0 P 1025702 26 Rev
Sarajevo, 28.09.2026. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija, Emine Hulusija, kao predsjednice vijeća, Zlate Džafić i Adnana Baručije, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice S.H. iz S., Ulica M.M. broj ..., zastupana po punomoćniku Alagić Damiru, advokatu iz Sarajeva, Ulica Husrefa Redžića broj 9, protiv tužene Federacije BiH, zastupana po Federalnom pravobranilaštvu, Sarajevo, Ulica Alipašina broj 6/IV, radi utvrđenja, zabrane i otklanjanja diskriminacije, vrijednost spora 30.100,00 KM, odlučujući o reviziji tužene protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 0 P 1025702 24 Gž od 14.10.2025. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 28.09.2026. godine, donio je

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužene za naknadu troškova revizijskog postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 P 1025702 23 P od 12.06.2024.godine odlučeno je:

I Tužbeni zahtjev tužiteljice se djelimično usvaja pa se utvrđuje se da je tužena povrijedila pravo tužiteljice na jednako postupanje prilikom utvrđivanja ispunjenosti uslova za priznanje prava na mjesečni novčani dodatak članova porodice poginulog nosioca ratnog priznanja ”Policijska medalja za hrabrost” primjenom Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica, bez uvažavanja odredbi Porodičnog zakona FBiH o dosljednom izjednačavanju vanbračne zajednice sa bračnom zajednicom u svim pravima i obavezama, uključujući i imovinska prava i odbijanjem zahtjeva tužiteljice da joj kao članu porodice poginulog nosioca ratnog priznanja "Policijska medalja za hrabrost” prizna pravo na mjesečni novčani dodatak, pa se utvrđuje da je takvo ponašanje tužene prema tužiteljici diskriminirajuće.

Zabranjuje se tuženoj da se prema tužiteljici ponaša diskriminirajuće i da vrijeđa njeno pravo na jednako postupanje iz stava I ove presude.

II Općinski sud u Sarajevu se oglašava nenadležnim za odlučivanje o dijelu tužbenog zahtjeva kojim se traži da sud naloži tuženoj da naloži Federalnom ministarstvu za pitanje branitelja, invalida, domovinskog rata da doneseno rješenje broj UP-I-03-41-33/14 od 12.05.2014. godine oglasi nezakonitim, te da u skladu sa odlukom suda i novim utvrđenim činjenicama donese novo rješenje o priznavanju prava na mjesečni novčani dodatak i to od dana 12.05.2014. godine kada je doneseno predmetno rješenje kojim je odbijen zahtjev za priznanje prava, u roku od 30 dana pod prijetnjom izvršenja, pa se u ovom dijelu tužba odbacuje.

III Svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 0 P 1025702 24 Gž od 14.10.2025. godine žalba tužene je kao neosnovana odbijena i prvostepena presuda u stavu I izreke potvrđena. Zahtjev tužene za troškove žalbenog postupka je odbijen.

Protiv drugostepene presude reviziju je blagovremeno izjavila tužena zbog povrede odredaba parničnog postupka iz člana 209. ZPP koja je učinjena u postupku pred drugostepenim sudom i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija uvaži, pobijana presuda preinači na način da se odbije tužbeni zahtjev u cijelosti i tužiteljica obaveže na naknadu prvostepenog, žalbenog i revizijskog postupka ili nižestepene presude ukinu i tužba odbaci ili predmet vrati na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Nakon što je ispitao pobijanu presudu u smislu odredbe člana 241. stav 1. Zakona o parničnom postupku (Sl. novine F BiH broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15 - u daljem tekstu ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga;

Predmet spora u revizijskoj fazi postupka je tužbeni zahtjev da se utvrdi da je tužena povrijedila pravo tužiteljice na jednako postupanje prilikom utvrđivanja ispunjenosti uslova za priznanje prava na mjesečni novčani dodatak članova porodice poginulog nosioca ratnog priznanja ”Policijska medalja za hrabrost” primjenom Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica, bez uvažavanja odredbi Porodičnog zakona F BiH o dosljednom izjednačavanju vanbračne zajednice sa bračnom zajednicom u svim pravima i obavezama, uključujući i imovinska prava i odbijanjem zahtjeva tužiteljice da joj kao članu porodice poginulog nosioca ratnog priznanja "Policijska medalja za hrabrost” prizna pravo na mjesečni novčani dodatak, pa se utvrđuje da je takvo ponašanje tužene prema tužiteljici diskriminirajuće.

U postupku koji je prethodio reviziji je utvrđeno da je tužiteljica u periodu od jula 1987. godine do avgusta 1992. godine bila u vanbračnoj zajednici sa H.E., koja zajednica je prestala smrću H.E. dana 07.08.1992. godine; da su tužiteljica i H.E. u vanbračnoj zajednici dobili kćerku H.D.; da je H.E. od strane Ministarstva unutrašnjih poslova RBiH dana 25.02.1994. godine posthumno dodijeljena Policijska medalja za hrabrost kao pripadniku MUP-a R BiH u znak priznanja za hrabrost i lični primjer ispoljen u oružanim borbama; da je tužiteljici, kao vanbračnom supružniku H.E. privremenim rješenjem Sekretarijata za privredu, budžet, društvene djelatnosti i opštu upravu Opštine Novo Sarajevo broj: 03-R-1008/92-I od 28.01.1993. godine priznato pravo na porodičnu invalidninu počev od 01.09.1992. godine; da se tužiteljica dana 17.07.2013. godine obratila Federalnom Ministarstvu za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata sa zahtjevom za priznavanje prava na mjesečni novčani dodatak po osnovu Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica, navodeći da je kao vanbračna supruga H.E. korisnica porodične invalidnine sa kćerkom H.Dž., a da je H.Dž. korisnica prava na mjesečni novčani dodatak kao dijete H.E., poginulog nositelja ratnog priznanja „Policijska medalja za hrabrost“, da je navedeno Ministarstvo odlučujući o predmetnom zahtjevu tužiteljice rješenjem broj: UP-I-03-41-33/14 od 12.05.2014. godine isti odbio kao neosnovan, s obrazloženjem da je u toku postupka utvrđeno da je tužiteljica vanbračna supruga H.E., poginulog nositelja ratnog

priznanja „ Policijska medalja za hrabrost“, pa da nisu ispunjeni uslovi za priznavanje prava na novčani dodatak u smislu člana 2. stav 2. i 3. Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica; da je Kantonalni sud u Sarajevu presudom broj: 09 0 U 021445 14 U od 15.12.2017. godine odbio tužbu tužiteljice radi poništenja navedenog rješenja Federalnog Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata broj: UP-I-03-41-33/14 od 12.05.2014. godine, s obrazloženjem da je tuženi organ ispravno postupio kada je odbio zahtjev tužiteljice kao neosnovan jer prema odredbi člana 2. stav 2 . i 3. Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica, užu porodicu sačinjava bračni drug, a da je tužiteljica vanbračni drug H.E.; da je povodom žalbe tužiteljice od 07.07.2022. godine Institucija Ombudsmena za ljudska prava BiH Vladi Federacije BiH dala Preporuku broj: Ž-BL-05-434/22 od 19.10.2022. godine, da preduzme radnje u cilju izmjena Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica kojom će se vanbračnim partnerima osigurati jednaka prava na mjesečni novčani dodatak kako je to učinjeno za bračne partnere, te da o poduzetim mjerama i načinu postupanja po ovoj Preporuci obavijeste Instituciju Ombudsmena u roku od 60 dana od dana prijema Preporuke.

U navedenoj činjeničnoj i pravnoj situaciji prvostepeni sud je, nakon što je odbio prigovor nenadležnosti suda, kao i neblagovremenosti tužbe, usvojio tužbeni zahtjev uz obrazloženje da neovisno od činjenice da je vanbračna zajednica tužiteljice sa H.E. trajala prije donošenja porodičnog Zakona F BiH iz 2025. godine jer je i starim porodičnim zakonom SR BiH regulisano pitanje vanbračne zajednice (ali na restriktivniji način u odnosu na propise iz 2005. godine), da je tužena odredbama člana 2. stav 2. i 3. Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica, koji Zakon se primjenjuje od 01.01.2006. godine, povrijedila pravo tužiteljice na jednako postupanje, čime je tužiteljica na diskriminirajući način lišena mogućnosti sticanja prava na mjesečni novčani dodatak. Da tužena, na kojoj leži teret dokazivanja, nije dokazala razumnu opravdanost i legitiman cilj donošenja navedenog zakona kojim je tužiteljica kao vanbračni supružnik, direktno i sistemski diskriminisana u odnosu na bračne partnere poginulog, umrlog ili nestalog dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja u pogledu ostvarivanja prava na mjesečni novčani dodatak. Donošenje pravosnažnog rješenja Federalnog Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata broj: UP-I-03-41-33/14 od 12.05.2014. godine, kojim je odbijen zahtjev tužiteljice za priznavanje prava na mjesečni novčani dodatak, je samo posljedica primjene navedenih odredbi Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica, kojim nije provedeno dosljedno opredjeljenje zakonodavca da se otkloni diskriminacija u tretmanu vanbračnih i bračnih partnera i u odnosu na ostvarivanje prava na mjesečni novčani dodatak. Primjenom Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica, bez uvažavanja odredbi Porodičnog zakona F BiH o dosljednom izjednačavanju vanbračne zajednice sa bračnom zajednicom u svim pravima i obavezama, uključujući i imovinska prava, samo se konkretno manifestovala diskriminacija tužene prema tužiteljici, a koja diskriminacija traje od dana stupanja na snagu Zakona pa sve do danas, obzirom da su odredbe člana 2. stav 2. i 3. navedenog Zakona i dalje na snazi. Stoga cijeni da postoji diskriminacija u smislu člana 14. Evropske konvencije, odnosno člana II/4 Ustava Bosne i Hercegovine jer je očigledno da ne postoji harmonizacija propisa u ovoj oblasti, a u vezi sa pravom na imovinu iz člana II/3.k. Ustava BiH, odnosno člana 1. Protokola I uz Evropsku konvenciju pozivajući se na stav izražen u odlukama Ustavnog suda BiH broj AP – 4207/13 od 30.09.2016. godine i AP – 4077/16 od 11.10.2018. godine.

Drugostepeni sud je odlučujući o žalbi tužene prihvatio činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, pa je žalbu odbio i prvostepenu presudu potvrdio u pobijanom dijelu -stav I izreke.

Neosnovano tuženi prigovara da je drugostepena presuda zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članom 194. stav 1. Zakona o parničnom postupku, te članovima 2. stav 1. i 16. istog zakona.

Suprotno navodima tužene, obrazloženje drugostepene presude sadrži razloge o odlučnim činjenicama koje su sudu poslužile kao stvarni i pravni osnov za donošenje odluke u ovoj pravnoj stvari i po svom sadržaju zadovoljava standarde iz odredaba člana 191. stav 4. ZPP.

Po ocjeni ovog suda neosnovani su prigovori u reviziji o nenadležnosti suda, kao i neblagovremenosti podnesene tužbe, što je pravilno i određeno obrazložio prvostepeni sud na strani 9.,10. i 11. svoje odluke, a drugostepeni sud osnovano prihvatio kao pravilno- strane 6. i 7. obrazloženja pobijane presude. Nižestepeni sudovi su u konkretnom slučaju pravilno cijenili da se tužbenim zahtjevom ne traži usklađivanje Zakona ili dijela Zakona sa Ustavom, niti se tužiteljica uvodi u neko pravo, nego se traži da se utvrdi nejednako postupanje prema njoj kao vanbračnoj supruzi u odnosu na bračne partnere prilikom priznanja prava na mjesečni novčani dodatak članova porodice poginulog nosioca ratnog priznanja „Policijska medalja za hrabrost“ primjenom Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova porodica bez uvažavanja odredbi Porodičnog zakona F BiH o dosljednom izjednačavanju vanbračne zajednice sa bračnom zajednicom u svim pravima i obavezama, iz čega slijedi da je isti postavljen shodno odredbama člana 12. stav 1. tč. a) i b) i članom 13. Zakona o zabrani diskriminacije, pa je za takav zahtjev nadležan redovni sud. Slijedom navedenog bez osnova su i progovori o povredi odredbe člana 2. stav 1 ZPP.

Pravilan je zaključak nižestepenih sudova da se u konkretnom slučaju radi o tzv. sistemskoj diskriminaciji kod koje se rokovi ne računaju. Sistemska diskriminacija je takva vrsta diskriminacije koja se ne tiče odluke u individualnom slučaju, već pogađa veći broj lica kroz duži vremenski period zbog određene generalne politike države iskazane kroz njeno zakonodavstvo, javnu politiku ili dugotrajnu praksu. U konkretnom slučaju radi se o naprijed navedenom Zakonu koji ne priznaje prava vanbračnim partnerima, dakle pogađa veći broj lica-vanbračnih partnera, te je u pitanju takva diskriminacija koja se, po svojoj prirodi, proteže kroz vrijeme-kontinuirano počev od 24.12.2005. godine, od kada je na pravnu snagu stupio Zakon o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova porodica (počeo se primjenjivati od 01.01.2006. godine). Tužba u ovoj pravnoj stvari je podnesena dana 17.03.2023. godine, dakle, nakon stupanja na pravnu snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije. Tužiteljici je dana 26.12.2017. godine dostavljena presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 0 U 021445 14 U od 15.12.2017. godine, kojom je odbijena njena tužba radi poništenja rješenja broj: UP-I-03-41-33/14 od 12.05.2014. godine, odnosno da je proteklo više od 5 godina od dana dostave navedene presude tužiteljici do dana podnošenja tužbe u ovoj pravnoj stvari, ali kako je odredbom člana 13. stav 4. Zakon o zabrani diskriminacije propisano da se rokovi ne računaju u slučajevima sistemske diskriminacije, pravilno su nižestepeni sudovi cijenili da je bez značaja na odluku suda činjenica da je proteklo više od 5 godina od dana dostave navedene presude tužiteljici do dana podnošenja tužbe u ovoj pravnoj stvari.

Nije osnovan ni prigovor pogrešne primjene materijalnog prava.

Odredbom člana 2. stav 2. Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica (Sl. novine F BiH, broj 70/05, 61/06, 9/10, 90/17 i 29/22 - koji se primjenjuje od 01.01.2006. godine) je propisano da član porodice poginulog, umrlog ili nestalog dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja je član uže porodice lica iz stava 1. ovog člana, bez obzira na to kada je nastupila smrt dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja. Stavom 3. istog zakonskog člana je propisano da užu porodicu, u smislu stava 2. ovog člana, sačinjavaju: bračni drug, djeca rođena u braku i van braka, usvojenici i pastorčad, kao i roditelji neoženjenog poginulog, umrlog ili nestalog dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja koji iza sebe nije ostavio porod.

Prema članu 6. stav 1. istog Zakona članovi uže porodice poginulog, umrlog ili nestalog dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja iz člana 2. stav 2. i 3. ovog Zakona, kao i članovi porodice korisnika prava iz člana 5. ovog Zakona, nakon njegove smrti imaju pravo, odnosno nasljeđuju pravo na mjesečni novčani dodatak iz člana 5. ovog Zakona. Stavom 2. istog člana je propisano da bračni drug poginulog, umrlog ili nestalog dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja ima pravo na mjesečni novčani dodatak, bez obzira na godine starosti i prihode.

Među strankama nije sporno da su citirane odredbe člana 2. stav 2. i 3. Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica, čiji je donosilac Parlament Federacije BiH, i dalje na snazi.

Prema odredbi člana 2. stav 1. Porodičnog zakona F BiH (Sl. novine F BiH, broj 35/05, 41/05 i 31/14) porodica, u smislu ovog Zakona, je životna zajednica roditelja i djece i drugih krvnih srodnika, srodnika po tazbini, usvojilaca i usvojenika i osoba iz vanbračne zajednice ako žive u zajedničkom domaćinstvu. Odredbom člana 3. istog zakona je propisano da vanbračna zajednica, u smislu ovog Zakona, je zajednica života žene i muškarca koji nisu u braku ili vanbračnoj zajednici sa drugom osobom, koja traje najmanje tri godine ili kraće ako je u njoj rođeno zajedničko dijete.

Odredbom člana 2. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije (Sl. glasnik BiH, broj 59/09 i 66/16) je propisano da će se diskriminacijom, u smislu ovog zakona, smatrati svako različito postupanje uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica i onima koji su s njima u rodbinskoj ili drugoj vezi na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, invaliditet, starosna dob, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i spola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, spolnih karakteristika, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima života.

Članom 14. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama je propisano da uživanje prava i sloboda predviđenih u ovoj Konvenciji obezbjeđuje se bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, veza s nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.

Prema članu II/2 Ustava Bosne i Hercegovine Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda sa njenim Protokolima se direktno primjenjuju u Bosni i Hercegovini

i imaju prioritet nad svim drugim zakonima. To znači i da se zakoni koji nisu usaglašeni sa Evropskom konvencijom moraju primijeniti na način kojim se neće kršiti prava iz Evropske konvencije.

Imajući u vidu utvrđene činjenice u postupku, za koja je vezan revizijski sud (član 242. stav 1. ZPP), da je tužiteljica u periodu od jula 1987. godine do avgusta 1992. godine bila u vanbračnoj zajednici sa H. E., koja zajednica je prestala smrću H. E. dana 07.08.1992. godine; da su tužiteljica i H. E. u vanbračnoj zajednici dobili kćerku H. Dž.. da je H. E. od strane Ministarstva unutrašnjih poslova RBiH dana 25.02.1994. godine posthumno dodijeljena Policijska medalja za hrabrost kao pripadniku MUP-a R BiH u znak priznanja za hrabrost i lični primjer ispoljen u oružanim borbama, da je Zakon o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica donesen nakon Porodičnog zakona F BiH iz 2005. godine kojim je dosljedno izjednačena bračna i vanbračna zajednica u pravima i obavezama, nižestepeni sudovi su pravilno cijenili da tužiteljica ne može snositi štetne posljedice toga što relevantni zakoni nisu harmonizirani kako bi se dosljedno provelo opredjeljenje zakonodavca da se otkloni diskriminacija u tretmanu vanbračnih i bračnih partnera u svim imovinskim odnosima, uključujući i ostvarivanje prava tužiteljice, kao vanbračne supruge poginulog nosioca ratnog priznanja, na mjesečni novčani dodatak, što u suštini predstavlja diskriminaciju iz člana 2. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije bez opravdanog legitimnog cilja, te donijeli odluku kojom su usvojili tužbeni zahtjev, kako je to bliže navedeno u stavu I izreke prvostepene presude, te zabranili tuženoj da se prema tužiteljici ponaša diskriminirajuće i da vrijeđa njeno pravo na jednako postupanje, a primjenom člana 12. stav 1. tačka b) Zakona o zabrani diskriminacije. Način na koji će tužena to učiniti je u njenoj nadležnosti.

Ovaj sud je cijenio i ostale revizijske navode tužene, ali pošto nisu od odlučnog značaja (član 253. u vezi sa članom 231. ZPP) na drugačiju odluku nije ih posebno obrazlagao.

Kako ne postoje razlozi zbog kojih je revizija izjavljena, kao ni razlog na koji ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je reviziju tužene odbiti primjenom odredbe člana 248. Zakona o parničnom postupku.

Zahtjev tužene za naknadu troškova sastava revizije je odbijen na osnovu odredbe člana 397. stav 1. u vezi sa članom 386. stav 1. ZPP jer nije postigla uspjeh u revizijskom postupku.

Predsjednica vijeća
Emina Hulusija, s.r.